

İZMİR TİCARET BORSASI

2008-2009 SEZONU

ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI

REKOLTESİ TAHMİN RAPORU

2008 – 2009 Türkiye zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tespit çalışmaları İzmir Ticaret Borsası koordinatörlüğünde İzmir Ticaret Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, Tarış, Marmarabirlik, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi ve T.C. Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı Zeytincilik Araştırma Enstitüsünün katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Rekolte tahmini için oluşturulan heyetler 01-20 Eylül 2008 tarihleri arasında Ege – Marmara Bölgesinde, 01-04 Eylül 2008 tarihleri arasında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde incelemelerde bulunmuştur.

Buna göre her iki heyetin izlenimleri genel olarak şöyledir.

EGE – MARMARA BÖLGESİ

- Heyetimiz çalışmalarında İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın ve Muğla illerinin ilçe, köy ve beldelerinde bulunan zeytinliklerde teknik incelemeler ve üreticilerle görüşmeler gerçekleştirmiş, Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri, Tarış Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri, Marmarabirlik Zeytin Tarım Satış Kooperatiflerinde ve zeytinyağı işletmelerinde temaslarda bulunmuştur.
- Çalışmalarda incelenen illerin zeytin ağaç sayısının yoğun olduğu ilçelerinde yerinde gözlem ve tespitler yapılmış, gezi programına dahil olmayan diğer ilçelere ait değerlendirmelerde ise İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerinin resmi verilerinden yararlanılmıştır.
- 2007/08 sezonunda yaşanan kuraklık ve yüksek sıcaklık ağaçlarda yetersiz sürgün gelişimine neden olduğundan 2008/09 üretim sezonunda beklenenden daha az ürün olacağı tahmin edilmektedir.
- Çiçek döneminde olumsuz iklim koşulları (yüksek sıcaklık, yağış vb.), zararlılar (Zeytin Çiçek Sapsokanı, Zeytin Güvesi ve Pamuklu Bit) ile özellikle tabanda ve bakımsız bahçelerdeki Halkalı Leke Hastalığı nedeniyle meyve tutumu olumsuz etkilenmiş ve meyve dökümü gerçekleşmiştir.

İZMİR TİCARET BORSASI

- Meyve gelişme dönemindeki kuraklık ve yüksek sıcaklıklar özellikle meyilli ve toprak derinliğinin yetersiz olduğu yerlerde danelerin yeterince gelişmemesine ve buruşmasına neden olmuştur.
- Zeytin Sineği zararlısına karşı Körfez Bölgesinde bu yıl uçakla ilaçlı mücadele yapılacağı öğrenilmiştir. Ancak, ilaçlamanın geç yapılması nedeniyle bir miktar zeytin sineği zararının olacağı tahmin edilmektedir.
- Bölgede gözlenen Verticillium Solgunluğu Hastalığı'nın daha önce bulaşık olduğu ağaçlarda yeni belirtiler oluşturarak ilerlediği, ancak yeni ağaçlara bulaşmanın kayda değer seviyede olmadığı gözlenmiştir. Bu durum hastalığın ilerlemesi ve yayılmasında bir yavaşlama olduğu şeklinde değerlendirilebilir.
- Bölgede yasal mevzuata aykırı olarak açılan maden ocaklarının zeytin bölgelerini tehdit ettiği saptanmıştır.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

Heyet olarak tespit edilen hususlar aşağıda maddeler halinde sunulmuştur;

- Zeytinciliğin bölgedeki öneminin artmaya devam ettiği,
- Bu yılki rekoltenin geçen yıla göre daha yüksek olacağı,
- Kilis ve Gaziantep illerinde şiddetli bir az ürün yılı yaşandığı,
- Çalışma kapsamındaki illerde bu yıl toplam 11.960.000 adet civarında yeni zeytin fidanı dikildiği,
- Özellikle Adana ve Mersin'de yeni kurulan zeytinlik tesislerinin tamamına yakınının damla sulama yöntemi ile sulandığı,

İZMİR TİCARET BORSASI

- Üretici desteklerindeki düşme ve yeni tesislerde en çok tercih edilen Gemlik çeşidinin bölgeye dikilmesiyle ilgili olumsuz söylentilerin yeni tesis kurulmasını, dolayısıyla ağaç sayısındaki artış hızını olumsuz etkileyebileceği,
- Kilis ve Gaziantep il'lerinde, "Zeytin" meyvelerinin olduğu münferit bahçelerde, fizyolojik nedenlere bağlı "boncuk" oluşumlarının yoğun olduğu,
- Özellikle Gaziantep, Kilis ve Hatay bölgesinde ağaçların altına düşen dip zeytinleri ile üstten toplanan zeytinlerin zeytinyağı işletmesinde karışık olarak işlendiği,
- Gaziantep il'ine bağlı Nizip ilçesi ile Hatay il'ine bağlı "Hassa" ve "Kırıkhan" ilçelerinde "Zeytin Gövde Kurdu" ve "Altınözü" İlçesinde ise "Kızılkurt"un yayıldığı,
- Yeni tesislerde Zeytin Fidan Tırtılı zararlısının etkili olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; Ege – Marmara Bölgesinde bulunan Balıkesir, Çanakkale, Manisa, Aydın, Muğla, İzmir ve Bursa illerinde toplam **81.869.363 adet meyve veren, 19.503.417 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **10,5 kg. zeytin verimi** ile **860.947 ton zeytin danesi** alınacağı, **bunun 266.736 tonunun sofralığa, 594.211 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5 randıman ile 117.936 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Adana, Mersin, Hatay, Kilis, Gaziantep ve Osmaniye İllerindeki zeytinliklerinde toplam **18.645.137 adet meyve veren, 18.309.220 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **11,6 kg. zeytin verimi** ile **215.490 ton zeytin danesi** alınacağı, **bunun 56.430 tonunun sofralığa, 159.060 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4,2 Kg. randıman ile 37.930 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

Antalya, Denizli ve Tekirdağ'ın yer aldığı diğer illerde ise toplam **3.190.903 adet meyve veren, 1.491.000 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **7 kg. zeytin verimi** ile **22.336 ton zeytin danesi** alınacağı, **bunun 4.467 tonunun sofralığa, 17.869 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5,1 Kg. randıman ile 3.500 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

Böylece 2008-09 sezonu Türkiye Zeytin ve Zeytinyağı rekoltesi toplamı olarak, **103.705.403 adet meyve veren, 39.303.637 adet meyve vermeyen** ağaç mevcut olup, ağaç başına ortalama **10,6 kg. zeytin verimi** ile **1.098.774 ton zeytin danesi** alınacağı, **bunun 327.634 tonunun sofralığa, 771.140 tonunun yağlığa** ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4,8 randıman ile 159.366 ton zeytinyağı** elde edileceği tahmin edilmiştir.

İZMİR TİCARET BORSASI

2008/2009 SEZONU EGE - MARMARA BÖLGESİ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İCMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
BALIKESİR	10.476.802	563.599	12,0	125.296	31.916	93.380	18.662	5,0
ÇANAKKALE	4.413.357	584.534	11,5	50.559	7.362	43.197	8.651	5,0
MANİSA	9.252.943	9.636.303	13,5	125.278	72.408	52.869	8.988	5,9
AYDIN	22.162.952	2.447.763	8,8	195.409	50.385	145.024	28.881	5,0
MUĞLA	12.929.068	1.614.595	9,5	122.733	10.994	111.738	22.348	5,0
İZMİR	13.851.990	3.723.950	10,8	150.124	15.362	134.762	27.097	5,0
BURSA	8.782.251	932.673	10,4	91.549	78.310	13.239	3.310	4,0
TOPLAM	81.869.363	19.503.417	10,5	860.947	266.736	594.211	117.936	5,0

2008/2009 SEZONU GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İCMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
ADANA	771.465	1.917.070	14,0	10.800	2.800	8.000	2.000	4,0
MERSİN	3.883.657	7.719.775	9,3	36.118	11.118	25.000	5.000	5,0
HATAY	7.890.015	5.912.375	19,2	151.412	32.852	118.560	29.090	4,1
KİLİS	1.600.000	950.000	0,6	960	160	800	200	4,0
GAZİANTEP	3.000.000	1.200.000	0,4	1.200	500	700	140	5,0
OSMANİYE	1.500.000	610.000	10,0	15.000	9.000	6.000	1.500	4,0
TOPLAM	18.645.137	18.309.220	11,6	215.490	56.430	159.060	37.930	4,2

İZMİR TİCARET BORSASI

5

2008/2009 SEZONU DİĞER İLLER ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ İCMAL TABLOSU

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
DİĞER İLLER	3.190.903	1.491.000	7,0	22.336	4.467	17.869	3.500	5,1
TÜRKİYE	103.705.403	39.303.637	10,6	1.098.774	327.634	771.140	159.366	4,8